

Pohled do historie vydávání odborné literatury v Českých zemích

- ~1468 - vznikla *Kronika trojánská*, která patří mezi tzv. české prvotisky
- po 1620 - výrazná germanizace, česká kniha dosáhla jistého výjimečného postavení ve společnosti, byla zdrojem vzdělanosti, ale současně i nástrojem pro zachování národní a kulturní svébytnosti
- od 1772 - počátky skutečného knižního obchodu jsou úzce spjaty s legislativními předpisy, vydanými za panování Marie Terezie
- 1879 - založena profesní organizace nakladatelů a knihkupců

Přelom 19. a 20. století

- vznik českých nezávislých nakladatelských domů, především tzv. velká pražská trojka Jan Otto, Fr. Topič a J. R. Vilímek, i významní nakladatelé z Moravy, R. Promberger z Olomouce nebo J. Barvič z Brna;
- obrovský rozmach nejen české kultury, ale i české vědy a techniky;
- **1868** byl Královský český polytechnický ústav v Praze uznán naprosto nezávislým na Královském německém ústavu;
- **1890** byla založena Česká akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění;
- **1895** Českou matici technickou pro vydávání technických spisů. Matice technická - v omezené podobě působí dodnes.

Politický převrat v roce 1948

- 1948 postupná likvidace soukromého vydávání a prodeje knih
- cenzura se stala běžnou praxí
- 1949 Zákon o vydávání a rozšiřování knih, hudebnin a jiných neperiodických publikací
- během jednoho roku bylo zlikvidováno více než 370 nakladatelských domů a 120 z nich byla zrušena koncese
- etapa centrálního dohledu nad vydáváním a prodejem knih

Nově vzniklá vydavatelství

Přírodovědnou a technickou literaturu v Čechách vydávala dvě největší odborná vydavatelství:

- dnešní nakladatelství **Academia**
- Státní nakladatelství technické literatury, později **SNTL - Nakladatelství technické literatury**

Vývoj po roce 1989

- po 1989 transformace knižní kultury do změněných společensko-ekonomických podmínek
- zásadní změny - produkce, distribuce a prodej knih, ale i liberalizace příslušné legislativy
- prosinec 1989 – vznik prvního soukromého nakladatelství Paseka
- vznikala nová nakladatelství, stávající knižní podniky se privatizovaly a následně zanikaly

Vznik vysokoškolských vydavatelství

- absence odborných publikací a učebnic v českém jazyce
- 90. léta minulého století - po vzoru zahraničních univerzit vydávání studijní odborné literatury na půdě vysokých škol a univerzit
- dnes 17 VŠ-vydavatelství v ČR

Význam VŠ-vydavatelství

- výjimečné postavení mezi vydavateli
- autorské zázemí – výběr témat, způsob zpracování
- lektorské zázemí – odborné posouzení
- ekonomické hledisko – nekomerční přístup